

Verksamhet 2015, Kunskapscentrum för ätstörningar (KÄTS)

1. Sammanfattning

Under 2015 gjordes fortsatt satsning göras på kvalitetssäkring av ätstörningsvården inom SLSO genom underhåll av och analyser av data från Stepwise. Process för att flytta det nationella kvalitetsregistret Riksät till KÄTS/CPF påbörjades. Utbildnings- och informationssatsningar riktade mot såväl personal som patient- och anhöriga fortsatte. Särskild satsning på utbildning gentemot volontärer inom frivilligorganisationer genomfördes. Forskningsprojekt kring bland annat mobilt behandlingsarbete, behandlingsutfall, diagnostik, internetbehandling, självbild, emotionsreglering, psykometri, trauma, samsjuklighet, personlighet, genetik och graviditet. Fortsatt satsning på utveckling av hemsidan skedde i syfte att förbättra tillgänglighet och användarvänlighet.

2. Verksamhet 2015, inom ramen för överenskommelsen med HSNf

i. Vård- och metodutveckling

- KÄTS stödjer vårdutveckling inom området genom att förvalta och analysera data från kvalitetssäkringssystemet Stepwise. KÄTS samarbetar nära med det nationella kvalitetsregistret för ätstörningsbehandling (Riksät), som också ingår i Stepwise. Under 2015 fortsatte underhåll av verktyget och databasen Stepwise, men också arbete med fortsatt integration mellan Riksät och Stepwise. Under en period, fram till juni 2015, såg det ut som att det skulle ske en separation mellan systemen, men sedan den övertagande registerorganisationen i Västra Götaland inte längre ansåg sig kunna uppfylla överenskommelsen så har beslut fattats om att Riksät flyttar till SLL, och förvaltas av KÄTS/CPF. Under året bedrevs arbete med att i samarbete med Riksät skapa ett nytt, modernare och mer flexibelt integrerat kliniskt stödsystem och kvalitetsregister som färdigställs 2016-17.
- KÄTS har utvecklat psykopedagogiska insatser riktade mot ätstörda personers anhöriga (utbildningen STÄRKA, skarp drift 2016).
- KÄTS har utvecklat psykopedagogiska insatser riktade mot personal inom MVC/BVC om bedömning och bemötande vid ätstörning under havandeskap och småbarnstid (utbildningen BÄST, skarp drift 2016).
- KÄTS har fortsatt vetenskaplig utvärdering av internetbehandling vid SCÄ (doktorandprojekt) samt samarbete med SCÄ om att bygga en ny internetbehandling som på plattformen Stöd och behandling.
- KÄTS har utvecklat en semistrukturerad DSM-5-anpassad diagnostisk intervju för ätstörningar (SEDI-5) som driftsätts 2016.
- KÄTS har fortsatt med utveckling/utvärdering av reliabla förändringsindex, individbaserade utdata från självskattningsformulär.

ii. Forskning

KÄTS har under 2015...

- publicerat forskning baserat på data från Stepwise (referenser i slutet av dokumentet) om samsjuklighet, epidemiologi och psykologiska faktorer.
- presenterat ett antal bidrag vid vetenskapliga konferenser.
- sökt 4 större externa anslag.

- antagit en doktorand som forskar kring emotionsreglering och ätstörning
- handlett uppsatser (tex psykoterapeutuppsatser) som skrivits av personal vid specialistenheterna (Capio, SCÄ)
- medverkat till världens största genetiska datainsamling på ätstörning (ANGI; www.angi.se)

iii. Kunskapsspridning

KÄTS har arbetat med kunskapsspridning om ätstörningar riktat till forskare, kliniker, organisationer, drabbade, anhöriga, volontärer/frivilligorganisationer och allmänheten. Detta sker via media, hemsidan, sociala medier, informationsmaterial, webbutbildningar, fortbildningskurser, vetenskapliga publikationer, öppna föreläsningar m.m. Under 2015:

- Fortsatt drift/utveckling av hemsidan www.atstorning.se.
- Vidareutbildning inom vårdområdet genom 7,5-hp kursen "Bakgrund och behandling av ätstörningar", via avdelningen för uppdragsutbildning KI (AU)
- Fortsatt drift av webbaserad ätstörningsutbildning (WINST) för första linjens hälso- och sjukvård. Se KÄTS portal (utbildning.atstorning.se)
- Fortsatt utveckling av psykoedukativt stöd via internet för anhöriga till ätstörda: **Stöd mot Ätstörning - Riktad Kurs för Anhöriga (STÄRKA)**
- Två introduktionsutbildningar för Stepwiseanvändning.
- Fortsatt drift av en webb-baserad Riksät-utbildning, via KÄTS utbildning.atstorning.se
- Tre endagsutbildningar om interpersonell psykologi, personlighetspsykologi och skattning och tolkning av självbild hos patienter med ätstörning
- Ett nationellt forskarsymposium tillsammans med Svenska ätstörningssällskapet och Riksät, och i samband med det en utbildnings- och nätverksdag för doktorander och handledare inom ätstörningsområdet
- Två öppna utbildningar/kvällsföreläsningar riktade till patienter och anhöriga

3. Medarbetare

KÄTS hade under 2015 att ha följande bemanning:

- Enhetschef, områdeskoordinator, psykolog, PhD, 80%
- Leg. psykolog, doktorand, 100% (föräldraledig t.o.m. ca oktober)
- Forskare, docent, leg. psykolog, leg. psykoterapeut, psykoanalytiker, 60%
- Leg. psykolog, leg. psykoterapeut, handledare, 40%
- Leg. psykolog, doktorand, 100% (föräldraledig jan-feb)
- Forskare, docent, leg. psykolog, 15%
- Leg. psykolog, doktorand, 80%
- Administratör & webmaster 100%
- Registersamordnare, psykolog, 25%
- Psykolog, doktorand, 50%

KÄTS har ett gott arbetsklimat där medarbetarna presterar dokumenterat goda resultat som överstiger förväntade arbetsprestationer. Sjuktalet är låga och förväntas förbli så under 2015.

4. Ekonomi

Intäkter omfattade 3 600 tkr för 2015 enligt ÖK. Forsknings- och utvecklingsanslag att disponera 2015 uppgick till ca 1150 tkr. Därutöver externa intäkter (utbildning och handledning avseende Stepwise, högskolekurs i samarbete med AU) ca 250 tkr. Utgifter var personalkostnader (löner, utbildning, teknisk utrustning) ca 3800 tkr, hyreskostnader ca 475 tkr, kostnader för teknisk utveckling och support av Stepwise ca 200 tkr. Övriga OH-kostnader (CPF) tillkommer med ca 150 tkr och övriga fakturor ca 300 tkr. Budgeten var i balans vid bokslut.

5. Samarbeten/nätverk

I syfte att möjliggöra extern insyn och granskning av vårt arbete har KÄTS haft nätverksmöten med frivillig- och anhörigföreningar. KÄTS har också en forskningskommitté som godkänner både extern och intern forskning på Stepwisedata.

KÄTS medarbetare sitter i styrelsen för Nationellt kvalitetsregister för ätstörning (RIKSÄT, 1 ledamot), Svenska ätstörningssällskapet (SEDS, suppleant), Nordiska ätstörningssällskapet (NEDS) och Frisk & Fri - Riksföreningen mot ätstörningar (ordförande).

KÄTS samarbetade under 2015 med de specialiserade ätstörningsenheterna i Stockholm samt ytterligare drygt 40 i resten av landet. Samarbete finns även med bl.a. Kompetenscentrum för ätstörningar Syd, Registercentrum Västra Götalandsregionen, universitet i Umeå, Uppsala, Stockholm, Göteborg, Örebro. Internationella samarbeten med Villa Sult i Oslo, Åbo akademi, Vanderbilt University (Nashville), University of Illinois at Urbana-Champaign och University of North Carolina at Chapel Hill. Samarbete med avdelningen för uppdragsutbildning KI (AU), Tjejjonen och Ericastiftelsen.

Vetenskapliga peer-review-publikationer under 2015

1. **Monell E, Högdahl L, Forsén Mantilla E & Birgegård A** (2015). Emotion dysregulation, self-image and eating disorder symptoms in University Women. *Journal of Eating Disorders*, 3:44. DOI 10.1186/s40337-015-0083-x
2. Javaras KN, Runfola CD, Thornton LM, Agerbo E, **Birgegård A**, Norring C, Yao S, Råstam M, Larsson H, Lichtenstein P, Bulik CM (2015). Sex- and age-specific incidence of healthcare-register-recorded eating disorders in the complete Swedish 1979–2001 birth cohort. *Int. J. Eat. Disord.*, 48: 1070–1081. doi: 10.1002/eat.22467
3. Ulfvebrand S, **Birgegård A**, Norring C, **Högdahl L**, von Hausswolff-Juhlin Y (2015). Psychiatric comorbidity in women and men with eating disorders results from a large clinical database. *Psychiatry Res.* 230, 294-299. doi: 10.1016/j.psychres.2015.09.008.
4. Isomaa R, Backholm C, **Birgegård A** (2015). Posttraumatic stress disorder in eating disorder patients: The roles of psychological distress and timing of trauma. *Psychiatry Res.* 230, 506-510.
5. **Forsén Mantilla E, Birgegård A** (2015). The enemy within: The association between self-image and eating disorder symptoms in healthy, non help-seeking and clinical young women. *Journal of Eating Disorders*, 3:30. doi:10.1186/s40337-015-0067-x